

Labyrintem smrti

Lékařka Adélie
řeší vraždu
královny milenky

ARIANA FRANKLINOVÁ

OD AUTORKY BESTSELLERU

Vykladačka smrti

JOTA

Ariana Franklinová

Labyrintem smrti

LÉKAŘKA ADÉLIE ŘEŠÍ VRAŽDU
KRÁLOVY MILENKY

JOTA®

BRNO 2010

Copyright © Ariana Franklinová, 2008
Translation © Ina Leckie, 2010
© Nakladatelství JOTA, s. r. o., 2010

ISBN 978-80-7217-739-4

*Věnováno se srdečnými díky dr. Mary Lynchové,
lékařce a člence královských lékařských společností
v Británii a Irsku.*

PROLOG

Hlasy těch dvou mužů se nesly chodbami s ozvěnou, která je činila nesrozumitelnými. Přesto ty zvuky působily zdáním, že jde o obchodní schůzku. Byl to správný dojem. Svým způsobem.

Nájemný vrah zde totiž právě dostával instrukce od svého zákazníka. Jak si to ten člověk zbytečně komplikuje, pomyslel si chvílemi. Ale takoví klienti to zkrátka dělávají.

Je to vždycky stejné; chtějí utajit svou identitu a jsou schopni dostavit se tak zamaskovaní a zahalení, že jim skoro není rozumět. Mají pocit, že je nikdo nesmí vidět, takže si domlouvají schůzky na nepřístupných vřesovištích nebo v kobkách jako tenhle smradlavý sklep. A při předávání peněz jsou samou hrůzou tak nervózní, že bych je mohl rovnou probodnout a klidně utéct s lehkým výdělkem.

Kdyby si aspoň uvědomili, že poctivý atentátník jako já musí být důvěryhodný — vždyť na tom závisí celá moje kariéra. Nějaký čas to sice trvalo, ale poslední dobou se konečně můj latinský pseudonym „Sicarius“ prosazuje jako označení špičkové kvality. Ať už se z latiny přeloží jako „úkladný vrah“ či jako „dýka“, stále pojmenovává hladké odstranění politického odpurce, manželky nebo věřitele, aniž by vyvstalo jakékoli podezření vůči dotyčnému.

Spokojení klienti pak doporučují toto jméno dalším, kteří mají obdobná trápení, a tváří se při tom, jako by šlo o nevinný

vůpěk. „Na to by sis mohl povolat člověka jménem Sicarius,“ říkají, „ten prý umí takové potíže vyřešit jedna radost.“

A když je někdo zmáčkne, brání se: „Copak já, já o tom nic nevím, ale proslýchá se, že se s ním dá setkat v krčmě U Medvěda v Southwarku.“ Nebo u Filloly v Římě. Nebo také v La Boule v Paříži. Anebo kdekoli jinde, třeba v kraji, kde se zrovna v té době rozhodl, že si trochu namastí kapsu.

A tenhle měsíc je to Oxford. Ve sklepeš propojeném dlouhým tunelem se sklepením jistého hostince. Zavedl ho sem sluha s tváří skrytou ve stínu mohutné kápě — ach, to je ale opravdu tak zbytečné! — a ukázal na honosný rudý závěs napjatý přes jeden kout, za nímž se ukrývá klient. Přepych drahého sametu ostře kontrastuje s ostrůvky plísňe na stěnách a s vrstvou slizkého čehosi pod nohama. Sakra práce, ty boty budu mít úplně zničené.

„A... nebude ten úkol pro tebe příliš obtížný?“ zeptal se závěs. Stejně napjatým hlasem předtím uděloval velmi zvláštní, velmi specifické instrukce.

„Jedná se o poněkud neobvyklé okolnosti, můj pane,“ odvětil vrah. Zásadně je všechny oslovoval „můj pane“. „Dosti nerad zanechávám důkazy, ale pokud si to přeješ...“

„Přeji si to, ale myslím tu otázku jinak,“ řekl závěs. „Netíží tě svědomí? Neobáváš se zatracení vlastní duše?“

A jsme u toho, to je ten moment, kdy klienti oddělují svou morálku od mé; já jsem darebák bez postavení, který třímá tu dýku, kdežto oni jsou ti bohatí, vlivní darebáci, kteří si to objednávají.

Mohl klidně říct: „Inu, je to živobytí a není špatné, ať je Bohem zatracené nebo ne, vždycky lepší než chcípnout hladu.“ Případně: „Já žádné svědomí nemám, mám svoje zásady a těch se držím.“ Mohl dokonce i odseknout: „A co *tvaje* duše, o tu se nebojíš, *můj pane*?“

Jenže oni si za ten svůj cár nadřazenosti zaplatili, a tak se poznámeček zdržel. Namísto toho jen řekl povzbudivě: „Vysoko nebo nízko, můj pane. Papežové, nevolníci, králové, pacholci, dámy, děti — postarám se o kohokoliv —, všichni za stejnou

cenu: sedmdesát pět marek na ruku a stovku, když je práce hotova.“

Držet pevnou cenu byla jedna ze součástí jeho úspěchu.

„*Děti?*“ Závěs se zachvěl.

A jejej. Jistěže i děti. Děti jako dědicové i děti zděděné. Děti jsou překážkou nevlastnímu otci, tetě, bratru, sestřenici, kteří by jinak měli volný přístup k majetkům, jen kdyby ta havěť zmizela z cesty. Děti jsou ten nejstabilnější příjem. A přitom by nikoho nenapadlo, že je někdy daleko obtížnější je vyřídit...

Nahlas ale řekl jen: „Možná bychom si mohli ještě jednou projít tvé rozkazy, můj pane.“

Postarej se, aby zákazník pořád mluvil. A poslouvej, zjisti, kdo to je, pro případ, že by se chtěl vyhnout konečnému doplatku. Zabít každého, kdo porušil dohodu, to znamená nejdřív jej vystopovat, a pak, jeho smrt musí být bolestně nápaditá, aby se stala, doufejme, varováním pro budoucí zákazníky.

Hlas za závěsem opakoval, co již bylo vyřčeno. Skutek ať je vykonán toho a toho dne, na takovém a takovém místě a takovými prostředky, aby smrt nastala takovým a takovým způsobem, jisté důkazy ať jsou ponechány, jisté důkazy zcela odstraněny.

Vždycky to chtějí mít dokonalé, přemítal vrah unaveně. Udělej to takhle, udělej to onakhle. Jako kdyby vraždění byla věda a ne umění.

Ale co se dá dělat, v tomto případě měl zákazník vraždu naplánovanou do neobyčejných detailů a disponoval natolik důvěrnou znalostí příchodů a odchodů své oběti, že jistě nebude těžké jeho požadavkům vyhovět...

A tak Sicarius pozorně naslouchal, ne opakovaným instrukcím, ty si zapamatoval už napoprvé, ale tónu hlasu, zaznamenával fráze, které by mohl někdy v budoucnu rozpoznat, číhal na zakašlání, zadrhnutí, díky kterému by mohl dotyčného poznat třeba v davu jiných lidí. A zatímco poslouchal, rozhlížel se kolem sebe. Od sluhu v temném koutě už

nic víc nezjistím, ach, jak tam postává, celý důkladně zachumlaný do toho pláště s veleobří kápí a s třesoucí se rukou — no potěš Pán Bůh! — na jílci meče zastrčeného za opaskem, jako kdyby netušil, že by byl mrtvý aspoň dvacetkrát, než by jej stihl vůbec tasit. Žalostný ochránce, ale zřejmě je to jediný člověk, kterému zákazník důvěřuje.

A teď ten sklep..., jeho poloha... Vrahovi to místo něco připomínalo, i když možná jen to, že jej zákazník zvolil chytře. Jsou tu tři východy, jedním z nich je ona dlouhá chodba, kterou ho sem sluha přivedl z hostince. Ty další dva mohly vést kamkoli; kupříkladu na hrad nebo snad — zhluboka se nadechl — k řece. Jedinou jistotou je, že jsou to vnitřnosti oxfordské a vnitřnosti, jak vrah velmi dobře osobně věděl, neboť mnohé již za své praxe sám obnažil, bývají nekonečně dlouhé a velmi spletité.

Stavělo se to tu během války Štěpána s Matyldou, samozřejmě. Vrah si s nevolí vzpomněl na rozsáhlé kutání, které během těch třinácti let nešťastných a krvavých šarvátek Anglii doslova podminovalo. Oxford byl strategickým šperkem, jelikož dozíral na hlavní stezky z jihu na sever a od východu na západ, v místech, kde překračovaly řeku Temži, a tudíž válkou značně trpěl. Jedna vlna obléhání střídala druhou a lidé hrabali jako krtci, aby se dokázali dostat z města a zase zpátky. Jednoho dne, napadlo ho — a dej Bůh, ať to není zrovna dnes —, se tohle město celé propadne do toho labyrintu, který v jeho základech vyhlodali.

Oxford, běželo mu hlavou. Město, které většinou drželo s králem Štěpánem, a tedy se špatnou stranou. Je to už dvacet let a ti, kdo boj o něj nakonec prohráli, se stále ještě zadrhávají odporem proti Matyldině synovi, Jindřichu Plantagenetovi, jedinému vítězi a králi.

Vrah si už v tomto kraji získal nemálo informací — vždycky se vyplatí vědět, kdo s kým táhne za jeden provaz a proč — a uvažoval, že zákazník je možná jedním z těch válek ještě zahořklých a že jeho úkol má politický charakter.

Což by mohlo znamenat určité nebezpečí. Hamižnost,

chtíč, msta; tyhle motivy jsou všechny jeden jako druhý, ale političtí klienti náležejí většinou k tak vysokým vrstvám, že mívají dokonce sklon skrýt vlastní zainteresovanost tím, že si najmou dalšího vraha, aby odstranil toho prvního, v tomto případě *mě*. To je pak vždycky hodně lopotné práce navíc a vede to jediné k dalšímu krveprolévání, ale rozhodně to nesmí být moje krev, která poteče.

Ale vida! Zákazník se zavrtěl a na mžik oka, rozhodně ne děle, vysunul špičku boty zpod lemu závěsu. Hmm, botička z jemné kozinky, zrovna jako ty moje, a nová, dost pravděpodobně nedávno právě v Oxfordu vyrobená, taky zrovna jako ty moje. Vrahovou hlavou běžely podoby místních ševců.

„Jsme tedy dohodnuti?“ zeptal se závěs.

„Jsme dohodnuti, můj pane.“

„Sedmdesát pět marek, pravíš?“

„Ve zlatě, pokud bys ráčil, pane,“ upřesnil vrah, stále bodře. „A nejinak i tu stovku po práci.“

„Výborně,“ řekl zákazník a poručil sluhovi, aby předal váček s penězi.

Vůbec si ale ani on, ani jeho sluha neuvědomili, jaké chyby se přitom dopustil.

„Podej mistru Sicariovi ten obnos, synu,“ řekl totiž zákazník.

Ani cinkot zlata v právě předávaném váčku mu nemohl způsobit větší potěšení než to, co právě zjistil o zákazníkově povolání.

A byl tím překvapen.

KAPITOLA PRVNÍ

Ta žena na loži už dávno nemohla křičet. Kromě kopání nohama a bušení pěstmi do prostěradla už se zmítala tiše, jako by jen hrála pantomimu.

A tři jeptišky klečící po stranách lože možná také svou spoluúčast jen předstíraly; jejich rty se nehlasně pohybovaly, neboť jakýkoliv zvuk, dokonce i pouhý šepot modlitby, dokázal v pacientce vyvolat další záchvat křečí. Všechny měly zavřené oči, aby neviděly její hrozné utrpení. Jen žena stojící u nohou postele s prázdným výrazem ve tváři se dívala. Na stěně skotačil v bujném zelení rajske zahrady Adam s Evou, kypící nevinným dvourozměrným životem malované tapety, a had i Bůh na ně vlídně shlíželi, jeden ze stromu, druhý z obláčku. Místnost byla okrouhlá a její krása jako by se nyní vysmívala strašlivým mukám své obyvatelky; jejím kdysi světlým vlasům, ztmavlým a slepeným potem, naběhlým žílám na dřívě bělostném hrdle, ústům rozšklebeným v hrůzné grimase.

Co mohlo být učiněno, to učiněno bylo; svíce a kadidlo prohřívaly komnatu s okenicemi utěsněnými tak, aby nerachotily.

Matka Edyve už ze svého kláštera Godstowu posbírala veškeré relikvie, aby zaslala nešťastnici pomoc svatých. Byla již příliš stará, a tak řekla sestře Havis, převorce kláštera, co

má dělat. Ta podle příkazů uvázala kůstku svaté Scholastiky na zmítající se rámě, nakapala z ampulky mléko svaté Marie na čelo a vložila ji do dlaně třísku ze svatého kříže, jenže ta zakrátko letěla obloukem přes celou místnost.

Opatrně, aby nezpůsobila sebemenší zvuk, sestra Havis vstala a odešla z komnaty. Žena, která stála u postele, vyšla ven za ní. „Kam jdeš?“

„Pro otce Pola. Poslala jsem pro něj, už čeká v kuchyni.“

„Ne.“

Jako přísná, ale dobře vychovaná křesťanka projevovala Havis postiženým velkou trpělivost, ale z téhle ženy jí vždycky pošukávalo kolem žaludku. „Je nejvyšší čas, Dakers. Ona už musí přijmout eucharistii.“

„Zabiju tě. Ona neumře. Zabiju i toho kněze, jestli sem přijde.“

Bylo to vyřčeno bez napětí a emocí, ale abatyše té ženě naprosto věřila, vždyť už i všechno služebnictvo odsud uteklo v hrůze, co se začne dít, jestli jejich paní opravdu zemře.

„Dakers, Dakers,“ povzdechla převorka — vždy oslovuj nepřítelny jejich jménem, abys jim připomněla, kdo jsou —, „nemůžeme přece odepřít blaho posledního svatého pomazání duši, která se již vypravuje na svou pouť. Jen se podívej...“ Vzala hospodyně za rameno a otočila ji tak, že obě měly výhled zpět do komnaty, kde se ztrápené tělo pod vlivem dvou tlumených hlasů opět zmítalo. Vypjalo se do bolestiplného oblouku tak, že se lože dotýkalo jen patami a temenem hlavy.

„Žádná lidská schránka nevydrží takové útrapy,“ řekla sestra Havis, „ona umírá.“

Otočila se a scházela po schodech dolů.

Tiché kroky ji následovaly, takže se pevně držela zábradlí, pro případ, že by dostala rázný šťouchanec do zad. Nezastavovala se, a byla to velká úleva, když se ocitla v přízemí a kráčela bělostně ledovým čerstvým vzduchem ke kuchyni, která se se svými komíny rýsovala proti nebi jako nějaká veliká pepřenka o pár yardů dál od věže.

Plameny z ohniště tu vrhaly jediné světlo a jejich rudé odlesky tančily na prostěradlech sušících se na hácích, jindy ověšených bylinkami a štrůčky slaniny.

Otec Pol, drobný šedivý mužík, který dnes více než jindy připomínal myšku, se krčil na stoličce a choval na kolenou vypasenou černou kočku; asi potřeboval něčí přítulnost.

Jeho oči se setkaly s abatyšínýma a pak sjely s tázavým výrazem k postavě hospodyně.

„Budeme tě nyní potřebovat, otče,“ pronesla abatyše.

Kněž s úlevou přikývl. Vstal, přepečlivě usadil kočku na stoličku, ještě jednou ji pohladil, popadl nádobu se svěceným olejem, která stála u jeho nohou, a vycupital ven. Sestra Havis chvíli čekala, jestli hospodyně půjde s nimi, ale pak se otočila a šla za otcem Polem.

Osamělá Dakers hleděla do plamenů.

Požehnání biskupa, kterého povolali k její paní přede dvěma dny, tedy nezmohlo nic, o všem tom braku z kláštera ani nemluvě. Tady selhal sám křesťanský Bůh.

Tak tedy dobrá.

Dala se rychle do pohybu. Zašla do malinké komůrky hned vedle kuchyně, která byla jejím královstvím, a ze skříňky vzala pár věcí. Cestou zpátky si tiše mumlala nesrozumitelná slova. Na dřevěný špalek na sekání masa položila knihu vázanou v kůži. Na ni umístila velký krystal, jehož plošky v záři plamenů vrhaly mihotavé odlesky po celé místnosti.

Jednu po druhé pak zapálila sedm svíc a z každé ukápla trochu vosku na špalek, aby ji mohla přilepit. Utvořila z nich kruh kolem knihy s krystalem a ony zářily jasným světlem stejně jako svíce nahoře ve věži, jen nevoněly tak pěkně po včelím vosku.

V kotlíku zavěšeném nad ohněm bublala vroucí voda; stále se tu vařila další a další voda na vyvářku prostěradel z lůžka nemocné. Těch prostěradel.

Žena se nad něj naklonila, aby se pohledem ujistila, že voda opravdu klokotá varem. Rozhlédla se po poklici na kotlík, velké dřevěné kruhové desce se železnou rukojetí uprostřed.

Našla ji a opatrně položila na podlahu vedle sebe. Z náčiní rozvěšeného po straně ohniště vybrala dlouhý pohrabáč a i ten si položila k nohám.

„Igzy-bidzy,“ začala mumlat, „sišnu šišnu, adony-manuy, ílam-pílam.“ Nevzdělanec by nejspíš měl dojem, že jde o nějakou nesmyslnou dětskou říkačku; avšak pozorný posluchač v těch vědomě zkomolených slovech poznal svatá jména boží z nejrůznějších náboženství.

Hospodyně Dakers se shýbala pod prostěradly, když šla ke stoličce, na níž předtím seděl otec Pol; vzala do náručí kočku a hladila ji a mazlila se s ní stejně jako prve on. Byla to skvělá kočka, nejlepší lovkyně myší, jediné zvíře, jemuž Dakers povolila přístup do kuchyně.

Donesla ji až k ohništi, ještě naposledy ji pohladila jednou rukou a druhou hmátla po poklici na kotlík.

Nepřestávala přitom mumlat. Rázným pohybem vhodila kočku do vroucí vody a bleskově na ni přiklopila těžkou dřevěnou poklici. Držadlem prostrčila pohrabáč a zaklesla jej o okraj kotlíku.

Na krátkou chvíličko víko zarachotilo proti pohrabáči a zpod okrajů proniklo zoufalé vřeštění. Dakers poklekla před ohništěm a svěrovala oběť do mocné náruče svého Pána.

Když Bůh selhal, je načase obrátit se s prosbou k Satanu.

O osmdesát mil dále na východ Vesuvie Adélie Ráchel Ortese Aguilarová právě rodila dítě — nebo alespoň pomáhala přivést jej na svět.

„Zatlač, máti,“ řekla nápomocně nejstarší sestra ještě nenarozeného tvorečka stojící po straně postele.

„To jí ani neříkej,“ ozvala se Adélie východoanglickým přízvukem, „vona nemůže tlačit, dokud na to není ta správná chvilka.“ V této fázi porodu měla ta ubohá žena na jeho průběh pramalý vliv.

A já na tom nejsem o nic lépe, nevím, co dělat.

Nebylo to vůbec dobré, porod se příliš vlekl, takže matka, odolná žena z mokřin, která si nikdy na nic nestěžovala, už byla opravdu vyčerpaná.

Venku na travnatém plácku před domem zpíval Mansur ve společnosti Adéliina psa písni své domoviny, aby zabavil ostatní děti, které se všechny narodily hladce, jen za pomoci sousedky a nože na chléb. I to Adélii přidávalo na vlastní bezradnosti a ona si v této situaci nedokázala vychutnávat ani jeho hlas, ani to zvláštní kouzlo eunušského sopránu nesoucího se v arabské mollové tónině přes anglickou mokřinu. Dokázala se jen upřímně podívat vnitřní síle té rodící ženy, která v jedné chvíli vydechla: „To je krásná písnička.“

Její manžel tak unesen zdaleka nebyl. Skrýval svou starost o ženu i sám sebe v přízemí, ve chlévě s krávou. Jeho hlas se donesl po dřevěných schůdcích až do patra, které bylo částečně seníkem a částečně obydlím a kde se nyní odehrával ten mučivý boj. „Takhle se nikdá nenatrápila, když jí s děckem pomáhala Goody Bainesová.“

To je pro Goody Bainesovou velká pochvala, pomyslela si Adélie. I když se ty předchozí děti rodily bez potíží, bylo jich už příliš mnoho. Musím Reedovi zdůraznit, že mu jich žena porodila za dvanáct let devět a další že ji pravděpodobně zabije, dokonce i pokud tento porod dopadne nakonec dobře.

Jenže na to vůbec nebyla ta pravá chvíle, teď si musím udržet sebejistotu, hlavně kvůli té rodiče. „Jenom buď rád, chlapče, že tu máte mě a že se nemusíš starat sám,“ zavolala dolů optimisticky.

Ano, mě. Mistryni v anatomii a cizinku se vším všudy. Obzvláště vyškolenou ve studiu mrtvol. Ani nevíš, jaké máš právo dělat si starosti. Kdybys jen tušil, jak pramálo mám zkušeností s porody, tedy krom toho svého, klepal by ses hrůzou.

Ta neznámá Goody Bainesová asi věděla, co má dělat; stejně tak by si určitě poradila i Gylta, Adéliina společnice a chůva jejího dítěte, ale obě ženy byly právě někde na

cambridgeském trhu a vrátí se nejdříve zítra nebo až pozítří. Podařilo se jim odcestovat těsně předtím, než na Reedovu ženu přišly porodní bolesti. Ve zdejší dosti odlehle části mokřin byla Adélie jediná, o kom se vědělo, že má nějaké znalosti týkající se medicíny, neduhů a trápení těla, a tak nezbylo než povolat právě ji.

A kdyby ta žena na loži měla polámané kosti nebo ji sužovala nějaká nemoc, Adélie by jí samozřejmě dokázala pomoci, neboť byla lékařka — a znala nejen bylin a jejich použití, nejen pragmatismu předávaného po řadu generací žen. Nešlo o šarlatánku, která by balamutila svoje pacienty nechutnými dryáky za nehorázné ceny. Ne. Adélie byla absolventkou velké, liberální, progresivní a obdivuhodné školy medicíny v Salernu, jež se vzpírala církvi tím, že zapisovala na svá studia i ženy, pokud samozřejmě byly dostatečně bystré.

Když profesori zakrátko zjistili, že Adéliin mozek se hravě vyrovná i těm nejlepším studentům mužského pohlaví, dostalo se jí vskutku mužsky důkladného vzdělání, které později završila tím, že se připojila ke svému židovskému otčimovi a jeho (odborné) práci v pitevně.

Získala výjimečné vzdělání, jenže právě teď jí všechna ta moudrost nebyla nic platná — a že to jinak bylo ohromné množství znalostí —, protože dokonce i na salernské univerzitě medicíny se všeobecně mělo za to, že otázky těhotenství či porodu je lepší nechat na porodních bábách. Adélie by dokázala pomoci miminku paní Reedové, kdyby bylo churavé, mohla na něm provést pitvu, kdyby umřelo, a zjistit, co jej zabilo — ale neuměla jej porodit.

Podala mísu s vodou a klůcky plátna starší dceři rodičky, přešla do opačného kouta místnosti a vzala z proutěného koše do náručí svoje vlastní dítě. Usadila se na otep sena, rozvázala tkanice na haleně a začala kojit.

Měla na to svůj názor — jako ostatně měla svůj vlastní názor na ledacos jiného —, a sice ten, že by kojení měly provázet pokojné a dobré myšlenky. Obvykle kojila dítě v zádveří své vlastní malé doškové chaloupky na Waterbeach

a nechávala při tom oči i mysl potulovat po mokřinách obklopujících řeku Cam. Zpočátku jí ta plochá zeleň připadala cizí a nepřátelská v porovnání s vlastními vzpomínkami na středomořské panoráma svého rodiště se siluetami rozeklaných skal tyčících se na pozadí tyrkysového moře. Ale i tahle rovina měla svoje kouzlo a Adélie postupně začínala obdivovat nesmírnost nebeské klenby nad bezpočetnými stíny vrb a olší, kterým místní říkali prostě „carr“, i hojnost ryb a zvěře i ptactva, kterými to v rákosinách, vodě i stromoví jen kypělo. „Hory,“ řekla jednou Gylta s otazníkem v hlase, „ty já teda nemusím. Akorát se pletou člověku do cesty.“

A navíc, teď už tahle země byla i domovem miminka v jejím náručí, což byl pro Adélii další důvod, proč to tu začínala bezmezně milovat.

Dnes si ovšem Adélie nemohla dopřát plné soustředění na pohodu s miminkem. Bylo třeba zachránit jiné dítětko a nemohla jej ani jeho matku nechat umřít kvůli vlastní nevšímavosti.

Omluvila se v duchu tvorečkovi v náručí a začala vzpomínat na podobu všech těl matek, která pitvala poté, co zemřely s ještě nenarozeným dítětem.

Byly to neradostné scény, ale když takové tělo leželo na mramorové desce stolu salernské pitevně, dokázala Adélie zadržet emoce, které to v ní vzbuzovalo, a učila se na mrtvých všemu, čím jim ještě mohla posloužit. Emoce nemají v umění pitvy pražádné místo, podstatou je jediné jasné, vytrénované pátrání rozumem.

Nyní, tady v té malinké rákosové chýši na samém konci světa to dělala taky, vymazávala z mysli utrpení ženy na loži a nahrazovala jej obrazy vnitřních orgánů, poloh, tlaků, nesprávně umístěných či poškozených partií. „Hmm.“

Ani si pořádně neuvědomovala, že odtáhla miminko od levého, nyní už prázdného prsu a přiložila jej na druhou stranu; pořád přitom hloubala nad tlakem na hlavičku a na mozek, nad pupeční šňůrou, nad tím, kdy a za jakých

okolností dochází k udušení plodu, vykrvácení rodičky či otravě krve... „Hmm.“

„Paní, pojď sem. Něco už vidím.“ Dcera pomáhala matce chytit se rukama za řemen připevněný k pelesti lože.

Adélie uložila svoje dítě do košíku, zavázala tkanici a přešla k nohám postele.

Opravdu se z matčina těla něco pomalu nořilo ven, jenže to nebyla hlavička dítěte, ale zadeček.

Proklatě. Porod koncem pánevním. Napadlo mě to už předtím, ale než jsem se sem dostala, dítě už kleslo do porodních cest a stejně už bylo příliš pozdě snažit se je obrátit ještě v děloze, i kdybych ostatně vůbec měla dostatek zkušeností a odvahy vsunout ruku dovnitř a pokusit se o to.

„Nezkusíš ho vytáhnout?“ zeptala se dcera.

„Ne, ještě ne.“ Strašlivá poranění způsobená násilným vytahováním plodu už Adélie také viděla. Raději se obrátila k rodičce. „*Teď* zatlač. Ať se ti to líbí nebo ne, *tlač*, paní.“

Reedova žena přikývla, přitáhla si řemen a zařala do něj zuby; pak začala tlačit. Adélie s dívkou posunuly matčino tělo skoro až přes okraj postele, tak aby mohla svou úlohu sehrát i gravitace.

„Přidržuj jí nohy natažené. Za kotníky, za mnou, takhle, ano, to je ono. Dobře, paní, jen tlač dál.“ I Adélie klečela na kolenou — to je dobrá porodní poloha — a modlila se.

Pomoz nám, Pane.

Čekala, dokud se neobjevil pupík s pupeční šňůrou. Zlehka se jí dotkla a ucítila silný puls. Dobře, to je dobře.

Teď to musím zkusit.

Rychle a opatrně vsunula ruku do matky a uvolnila jednu nožičku, pak i druhou; ohýbala zlehka drobounká kolínka.

„Tlač, paní, ještě *tlač*.“

Ano, skvěle, teď vyklouzl — bez tlačení, pěkně sám — i celý trup a ruce až po ramena. Adélie podložila jednu ruku pod tělíčko a druhou na záda a ucítila, jak se malinké plíce chvějí. Dýchá.